

Sekretariatet
Daniel Nilsson
daniel.l.nilsson@regionjh.se

Hälso- och sjukvårdsnämnden
HSN/785/2023
2023-11-30

Uppdatering om konsekvenserna av de nya dygnsviloreglerna

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tidigare uppdaterats om de nya dygnsviloreglerna som börjar gälla 1 oktober 2023. Vid sitt sammanträde 23 maj 2023 beslutade Hälso- och sjukvårdsnämnden att ge rRegiondirektören i uppdrag att vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i september presentera en aktuell lägesbild av hur implementeringen går samt komplettera med analys av vad förändringarna innebär för läkarna inklusive en ekonomisk analys på totalen. Vid nämndens septembersammanträde beslutades att en ny uppföljning skulle göras och presenteras vid nämndens sammanträde i december.

Nedan redogörs för aktuellt läge.

Läkarna:

SKR och OFR:s förbundsområde läkare tecknade före sommaren överenskommelse om skärpta viloregler samt arbetstidsförläggningsregler. Information om de nya reglerna publicerades av SKR i midsommarveckan. De nya reglerna harmonierar i stort med de som ska införas för övriga fackförbund, men då läkarnas arbetstid har särregler att förhålla sig blir konsekvenserna delvis annorlunda. För läkarna börjar de nya reglerna också gälla först 1 februari 2024. Arbete med schemaläggning i enighet med det skärpta regelverket har pågått under ett antal veckor. Representanter från verksamheten har ett uppdrag att samordna anpassningen till det skärpta regelverket samt omvärldsspana.

Under hösten och fram till att de skärpta reglerna träder i kraft för läkargruppen sker löpande information och analys av konsekvenser. Konsekvenser på arbetsmiljö, schemaläggning eller ekonomi är ännu inte fullt kartlagda.

Övriga yrkeskategorier:

Från och med 1 oktober 2023 har de skärpta dygnsviloreglerna trätt i kraft. Det har medfört ett omfattande arbete med att arbeta om tidigare schemastrukturer. Här efter försöker verksamheten sammanfatta i nuläget genomförda åtgärder samt kända konsekvenser i verksamheterna samt en delanalys av kostnader.

Förändringen är riskbedömd i samtliga berörda verksamheter, utifrån arbetsmiljöperspektivet. Sammanställning finns i bilaga samt beskrivs till viss del i text nedan.

Ambulansen har för att minimera antalet vakanta pass och upprätthålla patientsäkerheten börjat arbeta med att omfördela personal från Östersund ut till områden i glesbygd. Ett antal medarbetare har valt att säga upp sig från ambulansverksamheten med direkt hänvisning till restid ut i glesbygd kontra kortare arbetspass. Tidigare har de haft möjlighet att arbeta komprimerat vilket nu inte längre är

en möjlighet. Det är därför en direkt effekt av skärpningar som ökat på bemanningsbristen i delar av ambulansverksamheten.

Vidare har verksamheten återkopplat att de inte utökat antalet schemarader i någon större utsträckning i nuläget. Däremot har verksamheterna ett flertal pass som är svåra att bemanna utifrån effekterna av skärpningarna samt att det är svårt att lägga ett tillfredställande schema både för verksamhet och individ i nuläget. Målet att arbeta 2/5 helger lyfts som en påverkansfaktor till att lägga ut ett tillfredställande scheman då bemanningen på veckorna då inte alltid blir bäst för verksamheten.

Det finns i grunden ett hyrbemanningsbehov i olika utsträckning som påverkar schemaplaneringen. Det finns också en osäkerhet i vad som framgent kommer att gälla för veckovilan vilket skapar en osäkerhetsfaktor, i nuläget är verksamheterna uppmuntrade till att vara "nyfikna" på 47 timmar men flera behöver lägga veckovilan på 36 timmar utifrån förutsättningar. Det planeras även för ett arbete med att se över nu gällande tillämpningsanvisningar för att stämma överens med skärpta dygnsvilloregler.

Verksamheten lyfter också svårigheter med att planera för verksam överlappningstid på enheterna, att säkerställa dygnsvilloregler kopplat till andra i avtal reglerade arbetstidsregler samt planera in avtalade möten exempelvis APT på tider där samtliga medarbetare får möjlighet att delta.

Positivt är att flera verksamheter lyfter att rekryteringsläget sakta förändras och att man under den senaste tiden har fått ansökningar till utannonserade tjänster i större utsträckning samt kunna rekrytera flertalet sjuksköterskor och undersköterskor till verksamheten. Signaler finns också på att verksamheterna fortsatt lyckas knyta till sig sjuksköterskestudenter nära examen för anställning.

Belastningen på assistenter och enhetschefer i arbetet med schemaläggning har ökat markant. Mycket arbetstid går åt till att lägga ett för verksamheten passande schema utifrån behov av bemanning som också uppfyller medarbetarnas önskemål. Det är i dagsläget inte möjligt i någon större utsträckning för medarbetarna att själva påverka eller justera/byta sina arbetspass som en effekt av de skärpta reglerna. Ett test genomförs i närtid med ett nystartat företag som schemalägger med hjälp av AI för att se om det kan avlasta assistenter och chefer. Heroma arbetar på att lägga in spärrar i systemet för att underlätta vid schemaläggning och i större utsträckning stödja chefer och assistenter att uppmärksamma risk för brott av dygnsvila. Högre delaktighet i schemaläggning med god framförhållning kan vara en åtgärd för att optimera scheman och behovet av att byta.

Ett arbete har startat inom division kirurgi där man genom en kartläggning träffar alla områden och inhämtar information om hur förändringarna har påverkat. Den går djupare in på påverkansfaktorer och även kostnadsanalys för att ge en mer nyanserad bild av hur de olika delarna påverkar kostnader för verksamheterna.

Hälso- och sjukvårdsledningen har fattat ett beslut om att hantera inhyrdbemanning på samma sätt som egen personal när det gäller regler om dygnsvila. Det följer även övriga regioners hållning i frågan. Hälso- och sjukvårdsledningen har även fattat ett beslut om att verksamheterna vid rekrytering av nuvarande hyrbemanning till ordinarie fast personal ska kunna använda sparade medel till arbetsmiljöfrämjande insatser för enheten.

Ekonomisk analys:

Bedömningen är att det i dagsläget inte går att göra en ekonomisk analys.

Regiondirektörens förslag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner rapporten.
2. Regiondirektören får i uppdrag att vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i mars redovisa lägesrapport inklusive ekonomisk analys.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Anna Granevärn
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Utdrag till

Hälso- och sjukvårdsdirektör, divisionschefer, HR-konsult, utvecklingsstrateg